

Asia: VN/7272/2024

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisesta ja purkuvakuudesta sekä laiksi rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne 1 §:ään – Soveltamisala Era kommentarer om 1 § – Tillämpningsområde

-

Kommenttinne 2–3 §:ään – Purkamisvelvollisuus ja purkamisen laajuus eräissä tilanteissa Era kommentarer om 2–3 § – Nedmonteringskyldighet och nedmonteringens omfattning i vissa situationer

Käytöstä poistetun maatuulivoimalan purkamisvelvollisuus on laissa osoitettu ensisijaisesti voimalan omistajan velvollisuudeksi, mikä vastaa nykykäytäntöä.

Purkamisvelvollisuus maanvuokratilanteissa on toissijaisesti osoitettu voimalan sijaintipaikan kunnalle. Näkemyksemme mukaan tämä velvollisuus on kunnalle kohtuuton, sillä kunta ei ole sopimusosapuoli asiassa. Maanvuokraajan ja tuulivoimalan omistajan välinen sopimus pitää sisällään myös taloudellisen kompensaation, jota maanvuokraaja arvioi suhteessa riskiin sopimusta solmiessaan. Kunta toisaalta ei tässä vaiheessa ole mukana hankkeessa vielä millään tavalla, sillä tyypillisesti hankkeiden maanvuokrasopimukset on jo pääosin tehty, kun tuulivoimatoimija/omistaja kääntyy kunnan puoleen kaavan laatimisasiassa.

Purkamisvelvollisuus on ulotettu voimalan maanpäälisiin osiin, voimalan perustuksiin sekä voimalaa ympäröivän pystytys- ja huoltokentän rakenteisiin. Näkemyksemme on, että lähtökohta ei ole nykyisten rakentamiseen liittyvien käytänteiden mukainen, sillä esim. asunto- tai teollisuusrakentamisella ei ole vastaavaa lakiin kirjattua purkamisvelvoitetta, joka ulottuisi koko alueen ja maanalaisten rakenteiden ennallistamiseen. Maatuulivoiman sijoittumisalueella on yleensä voimassa oleva tuulivoimaosayleiskaava, joka määrittää alueen käyttöä, eikä alue ole ilman kaavamutosta otettavissa muuhun rakentamiskäyttöön. Purkamisvelvollisuus voimalan perustuksien ja voimalaa ympäröivän pystytys- ja huoltokentän rakenteiden osalta tulisi ensisijaisesti

aina harkita tapauskohtaisesti ympäristövaikutusten, alueen jatkokäytön ja alueellisten olosuhteiden perusteella valvovan viranomaisen toimesta.

Kommenttinne 4–6 §:ään – Vakuutta koskevat säännökset

Era kommentarer om 4–6 § – Bestämmelser om säkerheten

Laissa purkuvakuus on esitetty asetettavaksi kunnan rakennusvalvontaviranomaisen hyväksi ja että rakennusvalvontaviranomainen määrää vakuudesta rakentamislupapäätöksessä. Näkemyksemme mukaan vakuuden asettamiseen liittyvä sääntely on tarpeellista ja perusteltua. Kuitenkin nykyinen maanomistajan ja tuulivoimayhtiön sopimukseen perustuva vakuusmalli on riittävä, jolloin maanomistaja arvioi oman taloudellisen etunsa ja riskinsä kautta vakuuden määrää. Vakuusarvon määrittämiseen tai sen valvontaan tulee sitoa kunnan viranomaisresursseja. Riittävä valvonta kunnan näkökulmasta on, että lupavaiheessa rakennusvalvontaviranomaiselle esitetään voimassa oleva vakuus ja sen perusteet.

Lakiluonnoksen mukaan vakuuden on oltava voimassa yhtäjaksoisesti rakennustyön aloittamisesta lähtien purkamisen edellyttämien toimien loppuun saattamiseen asti. Määräaikaisten vakuuksien uusimisen valvonta on esitetty rakennusvalvontaviranomaiselle. Kunnan mahdollisuudet valvoa vakuuksien voimassaoloa ovat olemattomat ja lisäksi hallinnollista työtä kunnissa.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi realisoida vakuuden, mutta ensin voimalan omistaja on määrättävä toteuttamaan velvollisuutensa ja määrättävä teettämishenkilö.

Hallintopakon läpivienti kaikkine kuulemisineen ja käsittelyineen on liian pitkä prosessi, jotta lakiesitysluonnoksen mukainen purkuvakuuden ottaminen käyttöön onnistuisi sujuvasti.

Kommenttinne 7 §:ään – Purkamisesta määrääminen

Era kommentarer om 7 § – Föreläggande om nedmontering

-

Kommenttinne 8 §:ään – Voimalan omistajan konkurssi

Era kommentarer om 8 § – Kraftverksägarens konkurs

Lakiluonnoksessa esitetty rakennusvalvontaviranomaisen tehtäväksi purkuvakuuden valvonta konkurssimenettelyssä. Näkemyksemme on, että tämä uusi velvollisuus lisää hallinnollista työtä kunnassa eikä käytännössä kuulu rakennusvalvonnan osaamisalueeseen. Pienissä ja pienehköissä kunnissa ei ole omaa lakiosastoa velvollisuutta hoitamaan, joten vakuuksien valvonta jäisi tosiasiallisesti yleensä valvomatta asiantuntijuutta edellyttävällä tavalla.

Ilmoitus maatuulivoimalan omistajan konkurssiin asettamisesta kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle on joka tapauksessa aiheellinen.

Kommenttinne 9 §:ään – Viranomaistehtävästä kunnalle suoritettava maksu

Era kommentarer om 9 § – Avgift som betalas till kommunen för myndighetsavgifter

Näkemyksemme on, että mahdollisten lisävelvollisuuksien osalta kunnalla tulee olla oikeus määrätä niille maksu.

Kommenttinne 10 §:ään – Viittaus rikoslakiin

Era kommentarer om 10 § – Hänvisning till strafflagen

-

Kommenttinne 11 §:ään – Voimaantulo

Era kommentarer om 11 § – Ikraftträdande

-

Kommenttinne 56 b §:ään – Maatuulivoimalan purkamislupa

Era kommentarer om 56 b § – Rivningslov för landbaserade vindkraftverk

Lakiluonnoksessa on esitetty otettavaksi käyttöön uusi maatuulivoimalan purkamislupa. Näkemyksemme mukaan tämä on tarpeellinen ja kannatettava esitys, mutta kunnalla tulisi säilyä harkintavalta purkamisen laajuudesta.

Kommenttinne koskien muita rakentamislain muutettavaksi ehdotettavia pykälä

Era kommentarer om övriga paragrafer som föreslås bli ändrade i bygglagen

-

Kommenttinne koskien maatuulivoimalan rakentamista koskevaan lupahakemukseen liitettävää selvitystä voimalan purkamisen kustannuksista

Era kommentarer om den utredning av kostnaderna för nedmontering av ett landbaserat vindkraftverk som fogas till ansökan om tillstånd att bygga ett landbaserat vindkraftverk

-

Kommenttinne vaikutusten arviointiin

Era kommentarer om bedömningen av konsekvenserna

-

Muut kommenttinne hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluihin (luvut 1–12, lukuun ottamatta lukuja 4.2 Pääasialliset vaikutukset ja 7 Säännöskohtaiset perustelut)

Övriga kommentarer om den allmänna motiveringen till utkastet till regeringsproposition (kapitlen 1–12, med undantag av kapitel 4.2 Huvudsakliga konsekvenser och 7 Specialmotivering)

-

Yleiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta

Allmänna kommentarer om utkastet till regeringsproposition

-

Vakkuri Johanna
lin kunta - Yhdyskuntalautakunta 25.3.2026 §43